

26.3.2021

Kansanedustajat Heli Järvinen ja Hanna Kosonen

1. Savonlinnan kaupungin sekä Meri-Lapin kuntien yhteinen kannanotto hyvinvointialuetta koskevasta lainsäädännöstä ja rahoituksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö toimitti esitysluonnoksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseksi lainsäädännön arviointineuvostolle 14. lokakuuta 2020.

Hallitus viimeisteli lakiesityksen lopulliseen muotoonsa lainsäädännön arviointineuvoston palautteen jälkeen. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle joulukuussa 2020. Kokonaisuuden voimaantulo vaatii eduskunnan hyväksynnän.

Hallituksen esityksessä 7.6 Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta § 59:ssä säädetäisiin Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueiden ympärivuorokautisesta yhteispäivystyksestä, jonka mukaan Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueille on mahdollisuus terveydenhuoltolain 50 §:n 3 ja 4 momentista poiketen ylläpitää useampaa kuin yhtä ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä sairaaloidensa yhteydessä vuoden 2032 loppuun saakka.

Esityksen mukaan Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueilla tulisi sijaitsemaan kaksi nykyistä keskus-sairaalaa. Jotta hyvinvointialue voisi päättää terveydenhuoltolain säädöksistä poiketen ylläpitää kummassakin sairaalassa ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystystä, tulee tästä säätää erikseen. Kahdesta päivystyksestä aiheutuviin kustannuksiin ei esityksen mukaan maksettaisi kuitenkaan erilliskorvausta, vaan kustannukset tulisi kattaa hyvinvointialueen rahoituslain mukaisella yleiskatteellisella rahoituksella.

Valtioneuvoston asetuksessa erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017) 7 § :ssä säädetään siitä, miten tietyt leikkaukset tulee koota ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä ylläpitäviin sairaaloihin, ellei niitä muutoin ole keskitetty säädöksillä tai terveydenhuoltolain 43 §:ssä tarkoitetussa erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. Tällaisia leikkauksia ovat mm. lonkan, polven ja olkapään tekonivelleikkaukset, selkäkirurgia sekä syövän kirurginen leikkaushoito.

Ilman sairaalassa olevaa ympärivuorokautista yhteispäivystystä ei yllä mainittujen leikkausten toteuttaminen olisi mahdollista nykyisissä keskussairaaloissa. Lisäksi leikkaustoiminnan on kussakin sairaalassa täytettävä muualla säädöksissä asetetut vaatimukset, joita ovat mm. mainitun työnjakoasetuksen 7 §:n mukaiset lukumäärävaatimukset.

Savonlinnan kaupungin sekä Meri-Lapin kuntien yhteinen kannanotto

Savonlinnan sairaalan ja Länsi-Pohjan keskussairaalan ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen määraikaisuus vuoteen 2032 saakka muutetaan toistaiseksi voimassaolevaksi sekä velvoitteeksi Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueille. Kirjaus pitää saada lakipykäliin velvoittamaan Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueita ylläpitämään kahta ympärivuorokautista yhteispäivystys sairaalaa ja tämä tulisi huomioida myös rahoituksessa.

Alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen edellyttävät vahvasti Etelä-Savon sekä Lapin hyvinvointialueiden osalta Savonlinnan sairaalan ja Länsi-Pohjan keskussairaalan osalta ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen säilymistä toistaiseksi voimassaolevana velvoitteena Etelä-Savon ja Lapin perustettavilla hyvinvointialueilla. Sairaaloiden määräaikaaisuus heikentää lääkäritoiminnan ja hoitohenkilökunnan rekrytointia tänä aikana sekä niiden pysyvyyttä.

2. Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistäminen

Parikkala-Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan kehittäminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi on ratkaisevassa roolissa heikentyvän ja muuttotappioisen Itä-Suomen elinvoimaisuuden kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Se on tärkeää erityisesti matkailun ja rajakaupan kehittämiseksi sekä teollisuuden vienti- ja tuontikuljetusmatkojen lyhentämiseksi.

Tehdyn selvityksen mukaan henkilöliikenne-ennuste kasvaisi jopa 640 000 rajanylitykseen vuoteen 2030 mennessä. Kansainvälistäminen toisi lisätuloa Itä-Suomen matkailuun 57 M€ vuonna 2024 ja 80 M€ vuonna 2030. Työllisyysvaikutus näistä matkailijoista olisi noin 385 henkilötyövuotta vuonna 2030.

Parikkala-Syväoron rajanylityspaikka on ainoa tilapäinen rajanylityspaikka, jolla on vakinainen henkilöstö. Se on myös suurin tilapäisistä rajanylityspaikoista Suomen ja Venäjän välillä: rajanylityksiä Parikkala-Syväorossa oli vuonna 2018 noin 24 518 (kasvu edellisvuoteen 8,2 %). Liikennemäärät ovat jo aivan maksimissaan. Ylityspaikan vaatimaton infrastruktuuri ja rajoitetut aukioloajat eivät riitä enää nykyisenkään liikenteen tarpeisiin.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen on Etelä-Savon, Etelä-Karjalan maakuntien sekä Metsäteollisuuden keskusliiton, alueen yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamariosastojen yhteinen tavoite. Kyseiset toimijat ovat ajaneet kansainvälisen rajanylityspaikan avaamista jo vuosikymmeniä.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen kehittäisi Itä-Suomen alueen matkailua ja teollisuutta erityisesti Savonlinnassa. Savonlinnassa sijaitsee Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka kasvulle puuhuollon ja raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen Venäjältä on tärkeää. Yhteyskäytävä Pietariin on tärkeässä asemassa myös muille alueen yrityksille ja työntekijöille.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen nähdään tärkeänä myös Venäjän puolella. Venäjän hallitus on tehnyt Suomelle virallisen esityksen rajanylityspaikan statuksen muuttamisesta kansainväliseksi toukokuussa 2015 ja uudelleen huhtikuussa 2017.

Maan hallitus on linjannut syyskuussa 2019, että rajanylityspaikka kansainvälistetään vuonna 2024.

Savonlinnan kaupunki esittää, että rajanylityspaikkaan avaamiseen valmistaviin toimenpiteisiin ryhdytään ja varmistetaan tarvittavat määrärahat rajanylityspaikan kansainvälistämiseen tähtäävää infrastruktuuria ja henkilöstöä varten.

Parikkalan raja-aseman kansainvälistäminen

- Hallitus myönsi lisätalousarviossa Parikkalan raja-asemalle 150 000 euroa 2020 tie-suunnitteluun. Hallitus esittää lisäksi lisätalousarviossa Parikkalan raja-asemalle yhteensä 700 000 euroa
- Kaakkois-Suomi – Venäjä 2021-2027 rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan sisällytetään laajat infrastruktuurihankkeet (**LIP**), ja Parikkalan rajanylityspaikka mahdollista sisällyttää ko. ohjelmaan. Koska kyseessä on Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon yhteinen kärki-hanke, LIP voi olla jopa 10 milj. euron kokoluokkaa
- hankkeeseen voi sisältyä esim. raja- ja tulliviranomaisten tarvittavia hankintoja ylityspaikalle, kaistojen rakentamista tms.
- LIP-hankkeiden valmistelua koordinoi valtionhallinnon puolelta pääasiallisesti Väylävirasto
- hankkeen eteenpäin vieminen edellyttää tarvittavaa suunnittelua ja valmistelua, mm. aiempien laadittujen rakentamissuunnitelmien päivittämistä
- uusi raja-ohjelma laadittiin 2020 ja siihen tarvitaan päivitetty suunnitelma

Kaakkois-Suomi – Venäjä rajaohjelma 2021-2027 laadittiin sisällöllisesti käytännössä syksyn 2020 aikana pitäen sisällään myös ohjelmaan sisällytettävät laajat infrastruktuurihankkeet (LIP). Parikkalan rajanylityspaikka on mahdollista sisällyttää/esittää ohjelmaan yhtenä LIP-hankkeena. Hankkeeseen voisi sisältyä esimerkiksi raja- ja tulliviranomaisten tarvittavia hankintoja ylityspaikalle, kaistojen rakentamista tms. LIP-hankkeiden valmistelua koordinoi valtionhallinnon puolelta pääasiallisesti Väylävirasto.

Hankkeen eteenpäin vieminen edellyttää tarvittavaa suunnittelua ja valmistelua vastuuviranomaisten välillä, mm. aiempien v. 2016 laadittujen rakentamissuunnitelmien päivittämistä. Jotta ylityspaikan avaaminen olisi mahdollista aiemman päätöksen mukaisesti 2024, suunnittelutyössä tulisi edetä ripeästi.

Ylityspaikan avaaminen edellyttää noottien vaihtoa Suomen ja Venäjän välillä (Venäjä esitti avaamista viimeksi v. 2015, jolloin Suomella ei ollut vielä valmiutta asiaan). Nyt Suomen tulisi olla asiassa aloitteellinen hallituksen periaatepäätöksen 9/2019 mukaisesti.

Vuoden 2020 aikana on käynnistetty ohjelmakauden 2021-2027 valmistelu.

Kaaviokuva: yhteyspäällikkö Veli-Matti Kesälahti, Etelä-Karjalan liitto